

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD GRAČANICA

Razmatra: Gradsko vijeće

Predlagač: Gradonačelnik

Obrađivač: Služba za poduzetništvo,
lokalni razvoj i finansije
- Odsjek za lokalni
ekonomski razvoj

**IZVJEŠTAJ O
REALIZACIJI
LOKALNOG EKOLOŠKOG
AKCIONOG PLANA
ZAŠTITE OKOLINE
GRADA GRAČANICA (LEAP)
2024.-2027.
u 2023.godini**

Gračanica, septembar 2024.godina

LEAP

**Izvještaj o realizaciji
Lokalnog ekološkog akcionog plana zaštite
okoline Grada Gračanica
2024.-2027.godine
u 2023.godini**

Sadržaj

Lista pojmova i skraćenica.....	4
Lista tabela.....	4
Izvršni sažetak.....	5
Uvod.....	6
1. Prikaz utvrđenog sistema indikatora.....	6
1.1. Indikatori za Prioritet 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti.....	7
1.2. Indikatori za prioritet 3.2. Uspostavljanje integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom	8
1.3. Indikatori za prioritet 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa.....	9
1.4. Indikatori za prioritet 3.4. Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka.....	9
1.5. Indikatori za prioritet 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve.....	11
1.6. Indikatori za prioritet 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima.....	11
1.7. Indikatori za prioritet 3.7. Unaprjeđenje upravljanja okolišem.....	12
2. STEPEN PROVEDBE PRIORITETA I DEFINIRANIH MJERA U LEAP-u Grada Gračanica 2024.-2027.	12
2.1. Struktura LEAP-a Grada Gračanica za period 2024-2027.godina.....	13
2.2. Provedba LEAP-a Grada Gračanica za period 2024-2027.godina u 2023.godini.....	15
4. PREGLED OSTVARENIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA NA NIVOU PRIORITETA NA GODIŠNJEM NIVOU.....	19

Lista pojmova i skraćenica

BiH - Bosna i Hercegovina

FBiH - Federacija Bosne i Hercegovine

MZ - Mjesna zajednica

n/d – nije dostupno

LEAP - Local Environmental Action Plan, Lokalni Ekološki Akcioni Plan- LEAP je skraćenica od engleskih riječi Local Environmental Action Plan, te je kao takva skraćenica prihvaćena u BiH i koristi se označavanje opštinskih akcionih planova zaštite životne sredine.

WATSAN FBiH - Project Water and Sanitation in The FBiH, Project vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH

UN - United Nations

UNDP - United Nations Development Programme

Lista tabela

Tabela 1. Pregled mjera sa indikatorima unutar Prioriteta 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti.....	7
Tabela 2. Pregled mjera sa indikatorima unutar Prioriteta 3.2. Unaprijeđen sistem upravljanja otpadom.....	8
Tabela 3. Pregled mjera sa indikatorima unutar Prioriteta 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa.....	9
Tabela 5. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve	11
Tabela 6. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima.....	11
Tabela 7. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.7. Unaprjeđenje upravljanja okolišem	12
Tabela 8. Pregled planiranog broja projekata i finansijskih vrijednosti po mjerama i prioritetima..	13
Tabela 9. Pregled realizovanih projekata/aktivnosti po mjerama u 2023.godini	15

Izvršni sažetak

Grad Gračanica je pripremio Izvještaj o realizaciji Lokalnog ekološkog akcionog plana zaštite okoline Grada Gračanica za period 2024.-2027. u 2023.godini. Iako je odlučeno da iz planskog perioda bude izostavljena 2023.godina, ipak se izrađuje izvještaj za 2023.godinu, radi osiguranja kontinuiteta praćenja realizacije stanja okoliša te se izrađuje u skladu sa donesenim dokumentom.

Zbog navedenog u Izvještaju nisu prikazana planirana finansijska sredstva za 2023.godinu, već samo realizovana, a u izvještajima za naredne godine će biti prikazana i planirana i realizovana finansijska sredstva.

U Izvještaju su prikazani indikatori po mjerama i finansijska realizacija po mjerama i prioritetima.

U 2023.godini, realizovana je ukupna vrijednost od 8.353.938 KM za projekte i aktivnosti planirane u LEAP-u Grada Gračanica za period 2024-2027. Napomena: Realizovana sredstva u Izvještaju o realizaciji LEAP-a Grada Gračanica za period 2024.-2027. u 2023.godini koji razrađuje strateški cilj 3. Strategije razvoja se razlikuju od realizacije u Izvještaju o razvoju za 2023. godinu za Strateški cilj 3., jer su u LEAP-u razmatrani projekti koji se odnose na okoliš i iz drugih strateških ciljeva Strategije razvoja, koji se odnose na okoliš.

Pregled realizovanih finansijskih sredstava po prioritetima i izvorima, prikazan je u narednoj tabeli.

Tabela 1. Pregled realizovanih finansijskih sredstava u 2023.godini

Prioritet	Realizacija 2023.godina			
	Broj aktivnosti/ projekata	Ukupno u KM	Budžet Grada Gračanica u KM	Ostali izvori u KM
Prioritet 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti	10	822.980	289.804	533.176
Prioritet 3.2. Uspostavljanje integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom	3	688.205	322.905	365.300
Prioritet 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa	3	25.190	25.190	0
Prioritet 3.4. Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka	3	794.355	79.632	714.723
Prioritet 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve	4	334.336	184.336	150.000
Prioritet 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima	5	5.688.872	375.418	5.313.454
Prioritet 3.7. Unaprjeđenje upravljanja okolišem	0	0	0	0
Strateški cilj 3.1.	28	8.353.890	1.277.285	7.076.653

Uvod

Odlukom Gradonačelnika o izradi Lokalnog ekološkog akcionog plana zaštite okoline Grada Gračanica 2023.-2027.godina, pristupilo se izradi dokumenta, ali je radi usklađivanja sa srodnim dokumentima viših nivoa vlasti produžen period izrade LEAP-a te je nakon izrade i razmatranja Nacrta LEAP-a i sprovođenja javne rasprave, Zaključkom Gradskog vijeća broj: 01-19-00338-2024 od 25.01.2024.godine, usvojen Lokalni ekološki akcioni plan zaštite okoline Grada Gračanica za period 2024.-2027. („Službeni glasnik Grada Gračanica“, broj: 02/24). Iako je odlučeno da iz planskog perioda bude izostavljena 2023.godina, ipak se izrađuje izvještaj za 2023.godinu, radi osiguranja kontinuiteta praćenja realizacije stanja okoliša te se izrađuje u skladu sa donesenim dokumentom.

Zbog navedenog u Izvještaju nisu prikazana planirana finansijska sredstva za 2023.godinu, već samo realizovana, a u izvještajima za naredne godine će biti prikazana i planirana i realizovana finansijska sredstva. Za grad Gračanicu ovo je drugi po redu LEAP. LEAP za period od 2012. do 2017.godine je usvojen Zaključkom Općinskog vijeća Gračanica broj 01-05-03685-2012 od 30.08.2012.godine i objavljen u „Službenom glasniku Općine Gračanica broj 9/2012.“, a Zaključkom Općinskog vijeća. Produžen je (za pet godina) period važenja dokumenta LEAP-a 2012-2017.godine na period do 2022.godine. Razlog produženja je nizak stepen ukupne realizacije planiranih projekata od 34,74%. U periodu implementacije LEAP-a povećane su vrijednosti planiranih projekata ali su uključeni i novi projekti kao prioriteta koji su rezultat klimatskih promjena i elementarnih nepogoda.

Vizija Grada Gračanica definisana je Strategijom razvoja Grada Gračanica za period do 2027.godine („Službeni glasnik Grada Gračanica“, broj: 04/2023):

“Grad Gračanica je zajednica sa visoko razvijenim poduzetništvom, zelenim rastom i socijalno pravednim društvenim okruženjem u kojem žive sretni i zadovoljni ljudi.”,

a u LEAP-u je detaljnije razrađen Strateški cilj III koji se odnosi na oblast zaštite okoliša, preuzet je iz Strategije razvoja Grada Gračanica 2023.-2027.godina koji glasi:

„Strateški cilj III (SC III): Pametno upravljanje prirodnim resursima i korištenje čiste energije“
koji će se implementirati kroz 7 prioriteta i 18 mjera.

Namjera je da LEAP oslikava cirkularnu ekonomiju uz sve aspekte LEAP-a. Suštinski značaj koji uređen sektor okoliša ima je uticaj na zdravlje općenito, prije svega ljudi, ali i drugih živih bića. LEAP predstavlja dokument kojim se definišu prioriteta u oblasti upravljanja okolišem Grada Gračanica i usklađen je sa Federalnom strategijom zaštite okoliša 2022-2032 i Strategijom zaštite okoliša Tuzlanskog kantona (KEAP) za period 2021.-2027.godine („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 14/2023). Za provođenje 7 prioriteta, 18 mjera iz Plana u 2024.-2027.godine planiran je ukupna vrijednost u iznosu od 65.766.962 KM.

1. Prikaz utvrđenog sistema indikatora

Indikatori označavaju vrstu i stepen promjena koje se neposredno ostvaruju kroz realizaciju programa, projekata i razvojnih ciljeva, a služe kao kvalitativni i kvantitativni pokazatelj nivoa ostvarivanja utvrđenih ciljeva razvoja, odnosno realizacije programa ili projekata.

U nastavku su predstavljene polazne i ciljne vrijednosti indikatora po prioritetima, odnosno mjerama.

1.1. Indikatori za Prioritet 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti

Prioritet 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti operacionalizuje se kroz 3 mjere, a LEAP-om Grada Gračanica definisano je 11 indikatora koji su predstavljeni u narednoj tabeli.

Tabela 1. Pregled mjera sa indikatorima unutar Prioriteta 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti

	Mjera	Indikator rezultata mjere				
		Opis	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2027.
Prioritet 3.1.	Mjera 3.1.1. Unaprijeđen sistem vodosnabdijevanja	l/s novih količina vode u sistemu vodosnabdijevanja	SSPGGV*	0	n/d	35
		Postrojenje za tretman pitkih voda	SZPGGV*	0	0	3
		Program zaštite izvorišta i ključnih objekata vodosnabdijevanje	SZPGGV*	0	0	Program zaštite izvorišta i ključnih objekata vodosnabdijevanje izrađen
		Izrađena analiza stanja hidrantske mreže u ruralnim mjesnim zajednicama	SCZ**	0	0	1
	Mjera 3.1.2. Unaprijeđen sistem odvodnje otpadnih voda	Broj novoizrađene projektne dokumentacije iz oblasti odvodnje otpadnih voda		0	n/d	5
	Mjera 3.1.3. Regulacija i upravljanje vodotokovima	Program čišćenja vodotokova na području grada	SSPGGV*	0	n/d	Izrađen Program čišćenja vodotokova na području grada
		Dužina u metrima regulisanog korita I kategorije	SCZ**	0	1.300	1.357,34
		Dužina u metrima regulisanog vodotoka II kategorije	SCZ**	0	2.470	300
		Broj uređenih vodotokova	SCZ**	0	2	2
		Dužina (m) obezbjeđenja proticajnog profila rijeke Spreče na kritičnim lokacijama za područje Grada Gračanica	SCZ**	0	3.663	5.000
		Dužina (m) interventnog čišćenja vodotoka II kategorije	SCZ**	0	2.470	11.850

*SSPGGV - Stručna služba za poslove Gradonačelnika i Gradskog vijeća

** SCZ- Služba za civilnu zaštitu

1.2. Indikatori za prioritet 3.2. Uspostavljanje integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom

Prioritet 3.2. Uspostavljanje integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom operacionalizuje se kroz 3 mjere, a LEAP-om Grada Gračanica definisano je 13 indikatora koji su predstavljeni u narednoj tabeli.

Tabela 2. Pregled mjera sa indikatorima unutar Prioriteta 3.2. Unaprijeđen sistem upravljanja otpadom

Mjera	Indikator rezultata mjere				
	Opis	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2027.
Mjera 3.2.1. Donošenje kvalitetnih planova, projekata i odluka koje će definisati oblast upravljanja otpadom	Odluka o lokaciji Jame stočne grobnice	SSPGGV*	0	0	Odluka donešena
	Odluka o deponiji građevinskog otpada	SSPGGV*	0	0	Odluka donešena
	Procenat stanovnika obuhvaćenih uslugom odvoza otpada (%)	J.P. Komus d.o.o.	94	94	100
	Izrađen plan upravljanja otpadom	SSPGGV*	0	0	Izrađen Plan upravljanja otpadom i usvojen od strane Gradskog vijeća Grada Gračanica
Mjera 3.2.2. Proširenje pokrivenosti uslugom odvoza otpada na cijelo područje grada i povećanje broja korisnika uključenih u selektivno prikupljanje otpada na mjestu nastanka	Ulaganje u tehničko osposobljeno komunalno preduzeća nabavkom opreme za prikupljanje čvrstog otpada i odvoz na regionalnu deponiju (KM)	J.P. Komus d.o.o.	0	293.659,00	600.000,00
	Količina otpada adekvatno odložena na regionalnu deponiju u tonama	J.P. Komus d.o.o.	0	2.197,84	30.000,00
	% ambalažnog otpada koji se sortira – procjena	J.P. Komus d.o.o.	1,75 %	2 %	5 %
	Unaprjeđenje sistema odvojenog prikupljanja i neškodljivog zbrinjavanja električnog i elektronskog otpada (tona e-otpada)	J.P. Komus d.o.o.	1 (2020)	1,537	10
	Uvođenje sistema odvojenog prikupljanja biorazgradivog otpada (tona komposta)	J.P. Komus d.o.o.	0 (2020)	0	500
	Broj korpica/kanti za odlaganje uličnog otpada	J.P. Komus d.o.o.	75	0	175
Mjera 3.2.3. Sanacija i uklanjanje neadekvatnih odlagališta otpada	% implementiranih aktivnosti Projekta – sanacija deponije	J.P. Komus d.o.o.	0	7 %	50 %
	Broj divljih deponija	J.P. Komus d.o.o.	10 (2021)	8	5

*SSPGIGV - Stručna služba za poslove Gradonačelnika i Gradskog vijeća

1.3. Indikatori za prioritet 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa

Prioritet 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa operacionalizuje se kroz 2 mjere, a LEAP-om Grada Gračanica definisano je 4 indikatora koji su predstavljeni u narednoj tabeli.

Tabela 3. Pregled mjera sa indikatorima unutar Prioriteta 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa

	Mjera	Indikator rezultata mjere				
		Opis	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2027.
Prioritet 3.3.	Mjera 3.3.1. Unaprijeđena održivost upravljanja prirodnim resursima	Projekat izgradnje sportsko-rekreativnog centra Vis usvojen	SSZPGGV*	0	0	Projekat usvojen
		Dužina uređenih šetnica, biciklističkih staza i dr. (km)	SPLRF**	0	n/d	1,5
	Mjera 3.3.2. Unaprijeđena zaštita kulturno-historijskog naslijeđa	Površina uređenih turističkih lokaliteta u m ²	TZGG***	-	n/d	Po projektu
		Broj realizovanih radova restauracija i obnavljanja spomenika	SSPGGV*	0	n/d	2

*SSPGGV - Stručna služba za poslove Gradonačelnika i Gradskog vijeća

**SPLRF – Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i finansije

***TZGG – Turistička zajednica Grada Gračanica

1.4. Indikatori za prioritet 3.4. Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka

Prioritet 3.4. Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka operacionalizuje se kroz 6 mjera, a LEAP-om Grada Gračanica definisano je 16 indikatora koji su predstavljeni u narednoj tabeli.

Tabela 4. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.4. Unaprijeđeno ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka

	Mjera	Indikator rezultata mjere				
		Opis	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2027.
Prioritet 3.4.	Mjera 3.4.1.: Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim materijama na nivoe koji su sigurni za ljudsko zdravlje	Broj domaćinstava spojenih na daljinski sistem grijanja	Eko Toplane	811	875	1.100
		Broj poslovnih objekata spojenih na daljinski sistem grijanja	Eko Toplane	124	125	150
		Zamjena kotlova na ugaj ekološki prihvatljivim grijanjem u %	/	/	/	Smanjena upotreba kotlova na ugaj za 20%
	Mjera 3.4.2.: Uspostava sveobuhvatnog sistema upravljanja kvalitetom zraka koji podržava donošenje strateških odluka i informira građane o kvalitetu zraka i emisijama	Stepen informiranosti građana o kvalitetu zraka i emisijama zagađujućih materija u zrak	SPUGIPP*	Nedovoljno je razvijen sistem informiranja građana o kvalitetu zraka i emisijama zagađujućih materija u zrak	Nedovoljno je razvijen sistem informiranja građana o kvalitetu zraka i emisijama zagađujućih materija u zrak	Uspostavljen sistem informiranja građana u realnom i integriranom vremenu o kvalitetu zraka i emisijama od 2027.godine

Mjera 3.4.3.: Smanjenje utjecaja Grada Gračanica na klimatske promjene	Smanjenje emisija CO ₂ iz poslovnih objekata (u t)	/	/	/	100.000
	Smanjenje emisija CO ₂ iz stambenih objekata (u t)	/	/	/	za 15.000
	Smanjenje emisija CO ₂ Stambenih objekata kroz zamjenu kotlova na ugalj	/	/	/	za 60.000 t
Mjera 3.4.4.: Jačanje otpornosti na utjecaje klimatskih promjena	Uspostavljenost funkcionalnog i cjelovitog sistema evidencija šteta	SCZ**	Ne postoji sistem evidencije šteta	Ne postoji sistem evidencije šteta	Uspostavljen sistem evidencije šteta
	Stepen izgrađenosti kapaciteta za zaštitu od poplava	SCZ**	Nizak nivo kapaciteta za zaštitu od poplava	Nizak nivo kapaciteta za zaštitu od poplava	Visok nivo izgrađenosti kapaciteta za zaštitu od poplava
	Broj novonabavljene opreme za potrebe profesionalne vatrogasne jedinice	SCZ**	0	/	10
Mjera 3.4.5.: Povećanje energetske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima	Broj domaćinstava koja su ugradila mjerač koja su pogođena energetskim siromaštvom	SSPGGV* *	0	0	300
	Broj instaliranih LED svjetiljki u MZ Gračanica	SPUGIIPP* *	207	207	1.145
	Izrada metodologije identifikacije i praćenja energetski siromašnih i ugroženih domaćinstava	SSPGIGV** **	0	0	Izrađen dokument "Metodologija identifikacije i praćenja energetski siromašnih i ugroženih domaćinstava"
Mjera 3.4.6.: Povećanje udjela obnovljivih izvora energije uz reformu sistema podsticaja (usmjereni prema građanskoj energiji)	Broj solarnih elektrana na poslovnim objektima stavljenih u funkciju za komercijalne svrhe	Elektrodistribucija Tuzla, Poslovnica Gračanica	0	n/d	40
	Snaga solarnih elektrana na poslovnim objektima stavljenih u funkciju za komercijalne svrhe (MW)	Elektrodistribucija Tuzla, Poslovnica Gračanica	0	n/d	16
	Broj javnih objekata na kojima su sprovedene mjere energetske efikasnosti	SPLRF*** *	0	/	23

*SPUGIPP - Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove

**SCZ - Služba za civilnu zaštitu

***SSPGGV - Stručna služba za poslove Gradonačelnika i Gradskog vijeća

**** SPLRF- Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i finansije

1.5. Indikatori za prioritet 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve

Prioritet 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve operacionalizuje se kroz 2 mjere, a LEAP-om Grada Gračanica definisano je 6 indikatora koji su predstavljeni u narednoj tabeli.

Tabela 5. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve

	Mjera	Indikator rezultata mjere				
		Opis	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2027.
Prioritet 3.5.	Mjera 3.5.1. Poboljšana sigurnost građana u odnosu na rizike od prirodnih i drugih nesreća	Iznos sredstava za hitne intervencije	SPLRIF*	/	/	300.000 KM
		Broj nabavljenih materijalno tehničkih sredstava za zaštite i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, sprečavanju širenja opasnosti i otklanjanja posljedica od prirodnih i drugih nesreća	SCZ**	/	/	50
		Ukupan broj nesreća izazvanih neeksplozivnim ubojnim sredstvima	SCZ**	0	0	0
		Broj saniranih klizišta	SCZ**	0	8	10
	Mjera 3.5.2. Poboljšani uslovi za unapređenje kvaliteta života građana	Uspostava i primjena Trace sistema za humano zbrinjavanje pasa lualica	JP VS***	Nije uspostavljen Trace sistem	Nije uspostavljen Trace sistem	Trace sistem uspostavljen
		Broj zbrinutih pasa izvezenih u EU	JP VS***	0	0	1.500

SPLRIF* - Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i finansije

SCZ** - Služba za civilnu zaštitu

JP VS Gračanica*** - Javno preduzeće „Veterinarska stanica“ d.o.o. Gračanica

1.6. Indikatori za prioritet 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima

Prioritet 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima operacionalizuje se kroz 2 mjere, a LEAP-om Grada Gračanica definisano je 5 indikatora koji su predstavljeni u narednoj tabeli.

Tabela 6. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima

	Mjera	Indikator rezultata mjere				
		Opis	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2027.
Prioritet 3.6.	Mjera 3.6.1. Poboljšani razvoj poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja	Izgrađena mini pijaca	SSPGIGV*	0	0	1
		Program razvoja poljoprivrede	SPLRF**	0	0	Usvojen program
		Broj uginulih ovaca od bolesti enterotoksemije	JP VS***	100	/	0
	Mjera 3.6.2. Unaprijediti sistem održivog i odgovornog upravljanja prirodnim resursima	Studija saobraćaja grada Gračanica	SPUGIPP****	0	0	Izrađena studija saobraćaja grada Gračanica
		Projekat rekonstrukcije javne rasvjete u MZ Gračanica	SPUGIPP****	0	0	Izrađen Projekat rekonstrukcije javne rasvjete u MZ Gračanica

SSPGIGV* - Stručna služba za poslove Gradonačelnika i Gradskog vijeća

SPLRF** - Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i finansije

JP VS*** - Javno preduzeće „Veterinarska stanica“ d.o.o. Gračanica

SPUGIPP**** - Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove

1.7. Indikatori za prioritet 3.7. Unaprjeđenje upravljanja okolišem

Prioritet 3.7. Unaprjeđenje upravljanja okolišem operacionalizuje se kroz 2 mjere, a LEAP-om Grada Gračanica definisano je 4 indikatora koji su predstavljeni u narednoj tabeli.

Tabela 7. Pregled mjera unutar Prioriteta 3.7. Unaprjeđenje upravljanja okolišem

	Mjera	Indikator rezultata mjere				
		Opis	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2027.
Prioritet 3.7.	Mjera 3.7.1. Unaprijediti propise i politike u svrhu planiranja, upravljanja i zaštitu okoliša na području Grada Gračanica	Broj projekata iz oblasti zaštite okoliša realizovan u saradnji sa drugim gradovima/ općinama (međuentitska i prekogranična saradnja)	SSPGGV*	/	0	5
		Broj novodonesenih propisa na lokalnom nivou iz oblasti okoliša	SSPGGV*	/	0	3
	Mjera 3.7.2. Osigurati visok nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša i uključenosti u proces donošenja odluka, posebno uključenost žena, mladih i društveno osjetljivih grupa	Organizacija edukacija iz oblasti ekologije	SSPGGV*	0	n/d	5
		Organizacija edukacija iz oblasti energetske efikasnosti	SSPGGV*	0	n/d	5

SSPGGV* - Stručna služba za poslove Gradonačelnika i Gradskog vijeća

2. STEPEN PROVEDBE PRIORITETA I DEFINIRANIH MJERA U LEAP-u Grada Gračanica 2024.-2027.

U nastavku Izvještaja ukratko je predstavljena struktura dokumenta LEAP-a i provedba LEAP-a Grada Gračanica za period 2024-2027.godina u 2023.godini

2.1. Struktura LEAP-a Grada Gračanica za period 2024-2027.godina

Vizija Grada Gračanica definisana je Strategijom razvoja Grada Gračanica za period do 2027.godine („Službeni glasnik Grada Gračanica“, broj: 04/2023):

“Grad Gračanica je zajednica sa visoko razvijenim poduzetništvom, zelenim rastom i socijalno pravednim društvenim okruženjem u kojem žive sretni i zadovoljni ljudi.”,

a u LEAP-u je detaljnije razrađen Strateški cilj III koji se odnosi na oblast zaštite okoliša, preuzet je iz Strategije razvoja Grada Gračanica 2023.-2027.godina koji glasi:

„Strateški cilj III (SC III): Pametno upravljanje prirodnim resursima i korištenje čiste energije“

koji će se implementirati kroz slijedećih 7 prioriteta:

- Prioritet 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti
- Prioritet 3.2. Uspostavljanje integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom
- Prioritet 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa
- Prioritet 3.4. Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka
- Prioritet 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve
- Prioritet 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima
- Prioritet 3.7. Unaprjeđenje upravljanja okolišem

razrađenih u 18 mjera.

Za provođenje 7 prioriteta, 18 mjera iz Plana u 2024.-2027.godine planiran je ukupna vrijednost u iznosu od 65.766.962 KM. Pregled planiranog broja projekata i finansijskih vrijednosti po mjerama i prioritetima predstavljen je u narednoj tabeli:

Tabela 8. Pregled planiranog broja projekata i finansijskih vrijednosti po mjerama i prioritetima

Opis	Plan 2024.-2027.godina				
	Broj aktivnosti/projekata	Broj strateških projekata	Ukupno u KM	Budžet Grada Gračanica u KM	Ostali izvori u KM
Mjera 3.1.1. Unaprijeđen sistem vodosnabdijevanja	36	3	10.835.000	3.534.000	7.301.000
Mjera 3.1.2. Unaprijeđen sistem odvodnje otpadnih voda	27	1	9.291.500	2.118.000	7.173.500
Mjera 3.1.3. Regulacija i upravljanje vodotokovima	19	2	10.235.169	3.070.169	7.165.000
Prioritet 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti	82	6	30.361.669	8.722.169	21.639.500
Mjera 3.2.1. Donošenje kvalitetnih planova, projekata i odluka koje će definisati oblast upravljanja otpadom	3	1	285.000	150.000	135.000
Mjera 3.2.2. Proširenje pokrivenosti uslugom odvoza otpada na cijelo područje grada i povećanje broja korisnika uključenih u selektivno prikupljanje otpada na mjestu	2	0	350.000	30.000	320.000
Mjera 3.2.3. Sanacija i uklanjanje neadekvatnih odlagališta otpada	2	0	2.925.000	225.000	2.700.000
Prioritet 3.2. Uspostavljanje integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom	7	1	3.560.000	405.000	3.155.000

Opis	Plan 2024.-2027.godina				
	Broj aktivnosti/projekata	Broj strateških projekata	Ukupno u KM	Budžet Grada Gračanica u KM	Ostali izvori u KM
Mjera 3.3.1. Unaprijeđena održivost upravljanja prirodnim resursima	1	1	15.000	15.000	0
Mjera 3.3.2. Unaprijeđena zaštita kulturno-historijskog naslijeđa	11	0	6.119.000	714.000	5.405.000
Prioritet 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa	12	1	6.134.000	729.000	5.405.000
Mjera 3.4.1.: Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim materijama na nivoe koji su sigurni za ljudsko zdravlje	4	1	1.880.000	320.000	1.560.000
Mjera 3.4.2.: Uspostava sveobuhvatnog sistema upravljanja kvalitetom zraka koji podržava donošenje strateških odluka i informira građane o kvalitetu zraka i emisijama	1	0	10.000	5.000	5.000
Mjera 3.4.3.: Smanjenje utjecaja Grada Gračanica na klimatske promjene	1	0	200.000	0	200.000
Mjera 3.4.4.: Jačanje otpornosti na utjecaje klimatskih	3	0	1.720.000	890.000	830.000
Mjera 3.4.5.: Povećanje energijske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima	11	0	1.835.293	1.625.293	210.000
Mjera 3.4.6.: Povećanje udjela obnovljivih izvora energije uz reformu sistema podsticaja (usmjereni prema građanskoj energiji)	4	0	421.000	115.000	306.000
Prioritet 3.4. Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka	24	1	6.066.293	2.955.293	3.111.000
Mjera 3.5.1. Poboļšana sigurnost građana u odnosu na rizike od prirodnih i drugih nesreća	19	1	5.102.000	1.774.500	3.327.500
Mjera 3.5.2. Poboļšani uslovi za unapređenje kvaliteta života građana	1	0	4.000	4.000	0
Prioritet 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobrobiti i kvaliteta života za sve	20	1	5.106.000	1.778.500	3.327.500
Mjera 3.6.1. Poboļšan razvoj poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja	13	0	14.510.000	1.922.000	12.588.000
Mjera 3.6.2. Unaprijediti sistem održivog i odgovornog upravljanja prirodnim resursima	1	0	3.000	3.000	0
Prioritet 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima	14	0	14.513.000	1.925.000	12.588.000
Mjera 3.7.1. Unaprijediti propise i politike u svrhu planiranja, upravljanja i zaštitu okoliša na području Grada Gračanica	1	0	10.000	10.000	0
Mjera 3.7.2. Osigurati visok nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša i uključenosti u proces donošenja odluka, posebno uključenost žena, mladih i društveno osjetljivih grupa	2	0	16.000	16.000	0
Prioritet 3.7. Unaprijeđenje upravljanja okolišem	3	0	26.000	26.000	0
Strateški cilj 3.	162	10	65.766.962	16.540.962	49.226.000

2.2. Provedba LEAP-a Grada Gračanica za period 2024-2027.godina u 2023.godini

U 2023.godini, realizovana je ukupna vrijednost od 8.353.938 KM za projekte i aktivnosti planirane u LEAP-u Grada Gračanica za period 2024-2027.

Pregled realizovanih projekata/aktivnosti po mjerama predstavljen je u narednoj tabeli.

Tabela 9. Pregled realizovanih projekata/aktivnosti po mjerama u 2023.godini

Naziv mjere/ strateških projekata/ aktivnosti	REALIZOVANA SREDSTVA U 2023.GODINI				
	Ukupno	Budžetska sredstva Grada	Kreditna sredstva	Ostala sredstva - vanjski izvori	Ostala sredstva (naziv)
0	1	2	3	4	5
Mjera 3.1.1. Unaprijeđen sistem vodosnabdijevanja					
Strateški projekat 3.1.1.1. Rješavanje vodosnabdijevanja u MZ Lukavica i MZ Škrahovica	192.770	133.690	0	59.080	Budžet TK
Strateški projekat 3.1.1.2. Izrada Glavnog strateškog plana razvoja vodovoda na području grada Gračanice	350.000	0	0	350.000	Republika Češka
Strateški projekat 3.1.1.3. Izgradnja postrojenja za tretman pitkih voda u MZ Soko (Naziv iz PKI: Postrojenje za tretman pitkih voda u MZ Soko - grad Gračanica)	4.322	4.322	0	0	
Vodosnabdijevanje u MZ Donja Orahovica - grad Gračanica	69.398	0		69.398	Budžet TK
Vodosnabdijevanje u MZ Miričina - grad Gračanica	23.017	23.017	0	0	
Vodosnabdijevanje u MZ Malešići - grad Gračanica	95.395	95.395	0	0	
Rekonstrukcija vodovodne mreže Birkovac u MZ Donja Orahovica-grad Gračanica	23.522	23.522	0	0	
Rekonstrukcija i investiciono ulaganje od strane JP ViK u vodovodne i kanalizacione cijevi	62.872	0	0	62.872	J.P. Vodovod i kanalizacija d.o.o. Gračanica
Mjera 3.1.2. Unaprijeđen sistem odvodnje otpadnih voda					
Izgradnja kanalizacione mreže u MZ Vranovići - grad Gračanica	19.891	0	0	19.891	Budžet TK
Rekonstrukcija i rehabilitacija kanalizacione i vodovodne mreže: Lukavica, Džakule, Stjepan Polje, Gračanica, čišćenje kanizacionih kolektora-grad Gračanica	44.665	9.858	0	34.807	Budžet TK
Mjera 3.2.1. Donošenje kvalitetnih planova, projekata i odluka koje će definisati oblast upravljanja otpadom					
Izrada strateških, razvojnih dokumenata (Strategije razvoja grada Gračanica, LEAP-a, Programa kapitalnih investicija na području Grada Gračanica i godišnjih izvještaja)	17.905	0	0	17.905	
Mjera 3.2.3. Sanacija i uklanjanje neadekvatnih odlagališta otpada					
Strateški projekat: Realizacija aktivnosti Glavnog projekta sanacije deponije komunalnog otpada grada Gračanica i izgradnje sadržaj prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja (II faza-uvjeti za građevinsku dozvolu)	665.300	300.000	0	365.300	Budžet TK 80.000 KM, Budžet FBiH 70.000 KM, Firme 215.300 KM
Uklanjanje divljih deponija na području grada Gračanica	5.000	5.000	0	0	

Tabela 9. Pregled realizovanih projekata/aktivnosti po mjerama u 2023.godini

Naziv mjere/ strateških projekata/ aktivnosti	REALIZOVANA SREDSTVA U 2023.GODINI				
	Ukupno	Budžetska sredstva Grada	Kreditna sredstva	Ostala sredstva - vanjski izvori	Ostala sredstva (naziv)
Mjera 3.3.2. Unaprijeđena zaštita kulturno-historijskog naslijeđa					
Izgradnja sportsko-rekreativnog centra na platou Vis u MZ Babići - grad Gračanica	10.000	10.000	0	0	
Promocija kulturno-historijskog naslijeđa Grada Gračanica	8.190	8.190	0	0	
Spomen obilježje u MZ Donja Orahovica-grad Gračanica	7.000	7.000	0	0	
Mjera 3.4.1. Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim materijama na nivoe koji su sigurni za ljudsko zdravlje					
Strateški projekat 3.4.1.1. Toplifikacija grada Gračanica III faza	650.000	6.706	0	643.294	Budžet FBiH 101.920, Firme 541.374 KM
Mjera 3.4.5.: Povećanje energetske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima					
Izgradnja javne rasvjete u MZ-grad Gračanica	45.403	44.103	0	1.300	Građani
Implementacija mjera energetskog pregleda na objektima u nadležnosti Grada Gračanica	98.952	28.823	0	70.129	Budžet FBiH
Mjera 3.5.1. Poboljšana sigurnost građana u odnosu na rizike od prirodnih i drugih nesreća					
Zbrinjavanje napuštenih životinja- pasa i mačaka sa područja grada Gračanica	74.999	74.999	0	0	
Hitna sanacija odrona- klizišta na području grada Gračanica	150.000	0	0	150.000	Budžet FBiH
Sanacija klizišta u MZ Gračanica-naselje Seljanuša – ispod mezarja-grad Gračanica	97.613	97.613	0	0	
Grad Gračanica - Gradska uprava Poboljšanje uslova rada u Mjesnim uredima i izgradnja rampi (u MZ: Soko, Doborovci, Džakule, Stjepan Polje, Malešići, Lukavica, Donja Orahovica, Gornja Orahovica, Miričina	11.724	11.724	0	0	
Mjera 3.6.1. Poboljšan razvoj poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja					
Podrška organizaciji izložbe stočarstva Gračanica - Doboj Istok	24.000	3.000	0	21.000	Općina Doboj Istok 1.000 KM, Budžet TK 5.000 KM, Firme 1.700 KM, Zemljoradnička zadruga "Gračanka" 13.300 KM
Podrške Udruženju poljoprivrednika na području grada Gračanica	20.000	20.000	0	0	
Uređenje zelene pijace u MZ Gračanica grad Gračanica	275.170	117.178	0	157.992	UNDP
Podsticaji poljoprivrednim proizvođačima na području grada Gračanica	5.366.702	232.240	0	5.134.462	Budžet TK 1.325.245 KM; Budžet FBiH 3.809.217 KM
Edukacije poljoprivrednih proizvođača na području grada Gračanica	3.000	3.000	0	0	

3. IMPLEMENTACIJA SDG CILJEVA (AGENDA 2030) KROZ PROVEDBU LEAP-a Grada Gračanica 2024.-2027.

Provođenje Agende 2030 u BiH vrši se kroz implementaciju Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH (SDG ciljevi) koji utvrđuje i konkretne podciljeve kao i indikatore putem kojih će se napredak mjeriti. Nakon usvajanja na vladama entiteta i Brčko Distrikta te na Vijeću ministara BiH, u prvoj polovini 2021.godine, Okvir je postao i zvanični dokument na osnovu kojeg otpočinje proces usklađivanja razvojnih i sektorskih strategija na svim nivoima vlasti, kao i planiranje budžeta za njihovo sprovođenje. U BiH su utvrđena tri pravca održivog razvoja – dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, pametan rast i društvo jednakih mogućnosti, kao i dvije horizontalne teme – ulaganje u ljudski kapital i princip “niko ne smije biti isključen”. Navedeni pravci održivog razvoja, kao i horizontalne teme, na odgovarajući način su reflektovane kroz proces izrade Strategije razvoja Grada, ali i u samoj Strategiji razvoja Grada, te kao takva ona doprinosi ostvarenju sva tri odabrana pravca održivog razvoja. Shodno tome, Strategija razvoja Grada i LEAP usklađeni su sa SDG ciljevima, a samim time i provođenje Strategije razvoja Grada i LEAP-a ujedno predstavlja i provođenje Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.

U sektoru ekonomskog razvoja, Strategija razvoja Grada doprinosi povoljnom okruženju za poduzetništvo i inovacije, povećanju investicija u infrastrukturu, uključivanju u globalne lance vrijednosti, pametnom upravljanju prirodnim resursima, jačanju infrastrukture i konkurentnosti poljoprivrede, te održivom razvoju turizma. U sektoru društvenog razvoja, Strategija razvoja Grada prije svega utiče na unapređenje obrazovanja i obuke, kvalitet predškolskog obrazovanja, unapređenje uslova za kulturno i umjetničko obrazovanje, politika i jačanje socijalne zaštite, osnaživanje porodice, podrške djeci i mladima, te uopšte podsticanje razvoja civilnog sektora kao važnog faktora društvenog razvoja. U sektoru zdravstvene zaštite akcenat je stavljen na postizanje što veće efikasnosti i unapređenja dostupnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga. Također se odnosi i na razvoj komunalne i saobraćajne infrastrukture. U sektoru koji se bavi zaštitom životne sredine, Strategija razvoja Grada se fokusira na unapređenje upravljanja rizicima od katastrofa, jačanje kontrole i praćenja kvaliteta eko sistema, kao i na deminiranje kontaminiranih područja. U sektoru zaštite okoliša i infrastrukture, Strategija razvoja Grada je fokusirana na jačanje kontrole i praćenja kvaliteta eko sistema, energetske efikasnost.

Tabela 47. Povezanost Strategije razvoja Grada Gračanica 2023-2027. sa Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Grada Gračanica 2023-2027
Razvojni pravac: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	Strateški cilj II: Odgovorna uprava orijentirana na transparentno i profesionalno pružanje usluga i unaprjeđenje kvaliteta života za sve građane Strateški cilj III: Pametno upravljanje prirodnim resursima i korištenje čiste energije
SDG 5: Postići rodnu ravnopravnost i osnaživati sve žene i djevojčice	Prioritet 2.1. Unaprijeđen sektor socijalne zaštite i položaj ranjivih grupa
SDG 16: Promovirati miroljubiva i inkluzivna društva za održiv razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i uspostaviti efikasne, odgovorne i inkluzivne institucije na svim nivoima	Prioritet 2.5. Unaprijeđen rad lokalne uprave kroz digitalizaciju administrativnih usluga Prioritet 2.5. Unaprijeđen rad lokalne uprave kroz digitalizaciju administrativnih usluga
Razvojni pravac: Pametni rast	Prioritet 3.4. Poboljšana sigurnost građana u odnosu na rizike od prirodnih i drugih nesreća Strateški cilj I: Održiv ekonomski rast – postignut visok stepen zaposlenosti, produktivna poljoprivreda i održiv turizam Strateški cilj II: Odgovorna uprava orijentirana na transparentno i profesionalno pružanje usluga i unaprjeđenje kvaliteta života za sve građane Strateški cilj III: Pametno upravljanje prirodnim resursima i korištenje čiste energije
SDG 3: Promovirati zdrav život i dobrobit svih ljudi, svih životnih dobi	Prioritet 2.2. Modernizovan sistem zdravstvene zaštite uz poštivanje principa „Niko ne smije biti isključen“ Prioritet 2.4. Unaprijeđen sportsko-kulturni život Prioritet 3.2. Unaprijeđeni sistemi vodosnabdijevanja, sanitacije i upravljanja vodama
SDG 4: Osigurati inkluzivno i kvalitetno obrazovanje i promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja	Prioritet 2.1. Unaprijeđen sektor socijalne zaštite i položaj ranjivih grupa Prioritet 2.3. Modernizovani programi i poboljšani uslovi za rad u svim obrazovnim ustanovama
SDG 6: Osigurati sanitarne uvjete i pristup pitkoj vodi za sve	Prioritet 3.2. Unaprijeđeni sistemi vodosnabdijevanja, sanitacije i upravljanja vodama
SDG 7: Osigurati pristup materijalno pristupačnoj, pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji za sve	-
SDG 8: Promovirati inkluzivan i održiv ekonomski rast, zaposlenost i dostojanstven rad za sve	Prioritet 1.1. Povoljno poslovno okruženje u Gradu Gračanica Prioritet 1.2. Poboljšana efikasnost i održivost u poslovanju malih i srednjih preduzeća Prioritet 1.3. Poboljšani razvoj poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja Prioritet 1.4. Razvijeni i promovisani turizam i kulturno historijsko naslijeđe Prioritet 2.1. Unaprijeđen sektor socijalne zaštite i položaj ranjivih grupa
SDG 9: Izgraditi otpornu infrastrukturu, promovirati inkluzivnu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije	Prioritet 1.1. Povoljno poslovno okruženje u Gradu Gračanica Prioritet 1.2. Poboljšana efikasnost i održivost u poslovanju malih i srednjih preduzeća Prioritet 1.4. Razvijeni i promovisani turizam i kulturno historijsko naslijeđe Prioritet 2.6. Unaprijeđena cestovna infrastruktura i javna rasvjeta u urbanom i ruralnom području Grada
SDG 10: Smanjiti nejednakost unutar i između zemalja	-
SDG 11: Učiniti gradove i naselja inkluzivnim, sigurnim, otpornim i održivim	Prioritet 3.2. Unaprijeđeni sistemi vodosnabdijevanja, sanitacije i upravljanja vodama Prioritet 3.3. Poboljšani kvalitet zraka realizacijom mjera energetske efikasnosti i ublažavanja klimatskih
SDG 12: Osigurati modele održive potrošnje i proizvodnje	-
SDG 13: Poduzeti hitne mjere na suzbijanju klimatskih promjena i njihovih posljedica	Prioritet 3.1. Efikasno upravljanje otpadom Prioritet 3.3. Poboljšani kvalitet zraka realizacijom mjera energetske efikasnosti i ublažavanja klimatskih promjena
SDG 15: Zaštititi, očuvati i promovirati održivo korištenje kopnenih ekosistema, održivo upravljanje šumama, suzbijati desertifikaciju te zaustaviti i preokrenuti degradaciju zemljišta i zaustaviti gubitak biološke raznolikosti	Prioritet 3.1. Efikasno upravljanje otpadom Prioritet 3.3. Poboljšani kvalitet zraka realizacijom mjera energetske efikasnosti i ublažavanja klimatskih promjena Prioritet 3.4. Poboljšana sigurnost građana u odnosu na rizike od prirodnih i drugih nesreća
SDG 17: Ojačati instrumente za provedbu i revitalizaciju globalnog partnerstva za održivi razvoj	Prioritet 2.5. Unaprijeđen rad lokalne uprave kroz digitalizaciju administrativnih usluga Strateški cilj I: Održiv ekonomski rast – postignut visok stepen zaposlenosti, produktivna poljoprivreda i održiv turizam Strateški cilj II: Odgovorna uprava orijentirana na transparentno i profesionalno pružanje usluga i unaprjeđenje kvaliteta života za sve građane Strateški cilj III: Pametno upravljanje prirodnim resursima i korištenje čiste energije
Razvojni pravac: Društvo jednakih mogućnosti	Prioritet 2.1. Unaprijeđen sektor socijalne zaštite i položaj ranjivih grupa
SDG 1: Okončati siromaštvo svuda i u svim oblicima	Prioritet 1.3. Poboljšani razvoj poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja
SDG 2: Okončati glad, postići sigurnost snabdijevanja hranom, unaprijediti kvalitet ishrane i promovirati održivu poljoprivredu	Prioritet 2.2. Modernizovan sistem zdravstvene zaštite uz poštivanje principa „Niko ne smije biti isključen“ Prioritet 2.4. Unaprijeđen sportsko-kulturni život Prioritet 3.2. Unaprijeđeni sistemi vodosnabdijevanja, sanitacije i upravljanja vodama
SDG 3: Osigurati zdrav život i dobrobit svih ljudi, svih životnih dobi	Prioritet 2.1. Unaprijeđen sektor socijalne zaštite i položaj ranjivih grupa Prioritet 2.3. Modernizovani programi i poboljšani uslovi za rad u svim obrazovnim ustanovama
SDG 4: Osigurati inkluzivno i jednako kvalitetno obrazovanje i promovirati mogućnost cjeloživotnog učenja za sve	Prioritet 2.1. Unaprijeđen sektor socijalne zaštite i položaj ranjivih grupa Prioritet 2.5. Unaprijeđen rad lokalne uprave kroz digitalizaciju administrativnih usluga
SDG 5: Postići rodnu ravnopravnost i osnaživati sve žene i djevojčice	-
SDG 10: Smanjiti nejednakost unutar i između zemalja	-

4. PREGLED OSTVARENIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA NA NIVOU PRIORITETA NA GODIŠNJEM NIVOU

U nastavku Izvještaja predstavljen je pregled finansijske realizacije LEAP-a po mjerama i prioritetima za 2023.godinu

U 2023.godini ostvarena je ukupna realizacija u iznosu od 8.353.938 KM, od toga, 1.277.285 KM ili 15,3 % sredstava Budžeta Grada, a 7.076.653 KM ili 84,7 % iz ostalih izvora finansiranja.

Od ukupne realizacije u 2023.godini, po prioritetima su realizovani slijedeći iznosi:

- Prioritet 3.1. 822.980 KM ili 9,9 % u odnosu na ukupno realizovana sredstva,
- Prioritet 3.2. 688.205 KM ili 8,2 % u odnosu na ukupno realizovana sredstva,
- Prioritet 3.3. 25.190 KM ili 0,3 % u odnosu na ukupno realizovana sredstva,
- Prioritet 3.4. 794.355 KM ili 9,5 % u odnosu na ukupno realizovana sredstva,
- Prioritet 3.5. 334.336 KM ili 4,0 % u odnosu na ukupno realizovana sredstva,
- Prioritet 3.6. 5.688.872 KM ili 68,1 % u odnosu na ukupno realizovana sredstva,
- Prioritet 3.7. 0 KM ili 0 % u odnosu na ukupno realizovana sredstva,

U narednoj tabeli, predstavljen je pregled plana 2024.-2027. i realizacije LEAP-a u 2023.godini po mjerama i prioritetima.

Tabela 9. Pregled plana 2024.-2027. i realizacije LEAP-a u 2023.godini po mjerama i prioritetima

Opis	Plan 2024.-2027.godina				Realizacija 2023.godina			
	Broj aktivnosti/projekata	Ukupno u KM	Budžet Grada Gračanica u KM	Ostali izvori u KM	Broj aktivnosti/projekata	Ukupno u KM	Budžet Grada Gračanica u KM	Ostali izvori u KM
Mjera 3.1.1. Unaprijeđen sistem vodosnabdijevanja	36	10.835.000	3.534.000	7.301.000	8	758.424	279.946	478.478
Mjera 3.1.2. Unaprijeđen sistem odvodnje otpadnih voda	27	9.291.500	2.118.000	7.173.500	2	64.556	9.858	54.698
Mjera 3.1.3. Regulacija i upravljanje vodotokovima	19	10.235.169	3.070.169	7.165.000	0	0	0	0
Prioritet 3.1. Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove održivosti	82	30.361.669	8.722.169	21.639.500	10	822.980	289.804	533.176
Mjera 3.2.1. Donošenje kvalitetnih planova, projekata i odluka koje će definisati oblast upravljanja otpadom	3	285.000	150.000	135.000	1	17.905	17.905	0
Mjera 3.2.2. Proširenje pokrivenosti uslugom odvoza otpada na cijelo područje grada i povećanje broja korisnika uključenih u selektivno prikupljanje otpada na mjestu	2	350.000	30.000	320.000	0	0	0	0
Mjera 3.2.3. Sanacija i uklanjanje neadekvatnih odlagališta otpada	2	2.925.000	225.000	2.700.000	2	670.300	305.000	365.300
Prioritet 3.2. Uspostavljanje integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom	7	3.560.000	405.000	3.155.000	3	688.205	322.905	365.300
Mjera 3.3.1. Unaprijeđena održivost upravljanja prirodnim resursima	1	15.000	15.000	0	0	0	0	0
Mjera 3.3.2. Unaprijeđena zaštita kulturno-historijskog naslijeđa	11	6.119.000	714.000	5.405.000	3	25.190	25.190	0

Tabela 9. Pregled plana 2024.-2027. i realizacije LEAP-a u 2023.godini po mjerama i prioritetima

Opis	Plan 2024.-2027.godina				Realizacija 2023.godina			
	Broj aktivnosti/projekata	Ukupno u KM	Budžet Grada Gračanica u KM	Ostali izvori u KM	Broj aktivnosti/projekata	Ukupno u KM	Budžet Grada Gračanica u KM	Ostali izvori u KM
Prioritet 3.3. Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti i kulturno-historijskog naslijeđa	12	6.134.000	729.000	5.405.000	3	25.190	25.190	0
Mjera 3.4.1.: Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim	4	1.880.000	320.000	1.560.000	1	650.000	6.706	643.294
Mjera 3.4.2.: Uspostava sveobuhvatnog sistema upravljanja kvalitetom zraka koji podržava donošenje strateških odluka i informira građane o kvalitetu zraka i emisijama	1	10.000	5.000	5.000	0	0	0	0
Mjera 3.4.3.: Smanjenje utjecaja Grada Gračanica na klimatske promjene	1	200.000	0	200.000	0	0	0	0
Mjera 3.4.4.: Jačanje otpornosti na utjecaje klimatskih promjena	3	1.720.000	890.000	830.000	0	0	0	0
Mjera 3.4.5.: Povećanje energijske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima	11	1.835.293	1.625.293	210.000	2	144.355	72.926	71.429
Mjera 3.4.6.: Povećanje udjela obnovljivih izvora energije uz	4	421.000	115.000	306.000	0	0	0	0
Prioritet 3.4. Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka	24	6.066.293	2.955.293	3.111.000	3	794.355	79.632	714.723
Mjera 3.5.1. Poboljšana sigurnost građana u odnosu na rizike od prirodnih i drugih nesreća	19	5.102.000	1.774.500	3.327.500	4	334.336	184.336	150.000
Mjera 3.5.2. Poboljšani uslovi za unapređenje kvaliteta života građana	1	4.000	4.000	0	0	0	0	0
Prioritet 3.5. Očuvanje ljudskog zdravlja, poboljšanje dobroti i kvaliteta života za sve	20	5.106.000	1.778.500	3.327.500	4	334.336	184.336	150.000
Mjera 3.6.1. Poboljšani razvoj poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja	13	14.510.000	1.922.000	12.588.000	5	5.688.872	375.418	5.313.454
Mjera 3.6.2. Unaprijediti sistem održivog i odgovornog upravljanja prirodnim resursima	1	3.000	3.000	0	0	0	0	0
Prioritet 3.6. Održivo upravljanje prirodnim resursima	14	14.513.000	1.925.000	12.588.000	5	5.688.872	375.418	5.313.454
Mjera 3.7.1. Unaprijediti propise i politike u svrhu planiranja, upravljanja i zaštite okoliša na području Grada Gračanica	1	10.000	10.000	0	0	0	0	0
Mjera 3.7.2. Osigurati visok nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša i uključenosti u proces donošenja odluka, posebno uključenost žena, mladih i društveno osjetljivih grupa	2	16.000	16.000	0	0	0	0	0
Prioritet 3.7. Unapređenje upravljanja okolišem	3	26.000	26.000	0	0	0	0	0
Strateški cilj 3.	162	65.766.962	16.540.962	49.226.000	28	8.353.938	1.277.285	7.076.653